

Ija je pognalo z vso silo ob tla, kos pločevine mu je tako razmesaril desno nogo v stegau, da se je komaj še držala in mu jo je dvakrat zlomilo. 23 letni pomožni delavec Viljem Vrusnik iz Celja je dobil opekline po prsni in obrazu. Oba so prepeljali takoj v bolnišnico.

Rudarja zadela v jami smrtna nesreča. V premogovniku v Velenju se je utrgal s stroja velik kos premoga in pokopal pod seboj rudarja Alojza Zaleznika, doma iz Podkrajca. Osem tovarišev je priskočilo na pomoč ponesrečenemu in so komaj toliko privzdignili premog, da so Zaleznika potegnili izpod težke grude. Na znotraj hudo poškodovanega rudarja so na odredbo zdravnika koj prenesli v rudniško bolnišnico na Litijski grič, kjer je kmalu izdihnil.

Dva fantka se zadušila pod sneženim plazom. V Vačah nad Litijo so brzeli mimo Brenčevote hiše otroci v šolo. Ker pa sedemletnega Razoršekovega Lojzeka ni bilo domov iz šole, so ga začeli iskati. Našli so ga mrtvega pod plazom snega, kateri se je zrušil z omenjene hiše na fantka, ko je hitel v šolo. — Enak primer smrti, kakor v Vačah, se je zgodil tudi v pohorskih hribih nad Ribnico. Sedemletnega Jožeka Lebedeva je zalotil plaz z domačega gospodarskega poslopja in nikdo od domačih ni znal, kam bi naj bil otrok zginil. Šele drugi dan so dečka — seve zadušenega — odkopali izpod kupa snega.

V letos najbolj mrzli noči zmrznil. Dne 16. februarja zjutraj so našli ljudje, ki so hoteli na postajo Drenov grič, zmrznjenega 51 letnega Karla Potrebujež, po domače Nagličevega očeta z Lesnega brda na Kranjskem. Potrebujež se je vračal s kupčije. Pod klanecem na potu na Lesno brdo se je hotel nekoliko odpočiti, zaspal je in zmrznil v letos najbolj mrzli noči.

Gumijasti avtomobilski obroči so ga poduli. V tovarni jugoslovanske gume v Kranju je podsul velik kup gumijastih avtomobilskih obročev delavca Leopolda Omana, doma iz Stražišča pri Kranju. Podstati je ležal tri ure nezavesten, ne da bi ga bil kdo pogrešil. V zelo resnem stanju so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Umrli, ker mu je počila žila. Hlapcu Jakšiču, ki je služil pri trgovcu Štefanu Jehartu v Ljubljani, je nenadoma počila na nogi žila. Ker je bil oskrbljen prevoz v bolnišnico prepozno, je hlapec izkrvavel.

Najmrzlejši dan v letošnji zimi je bil 15. februar. Po opazovanju vremenske postaje na Teznem pri Mariboru je to bil najmrzlejši dan v zadnjih desetih letih, odkar

Poroča med mejniki
Nenavadno poroko so imeli te dni na francosko-belgijski meji v bližini Tourcoinga. 21 letni ženin Pierre Delespeaux pripada neki francoski letalski četi, zaročenka, 20 letna Marija Catoin, pa je bila Belgijka. Poroka se je izvršila ob navzočnosti smehljajočih se orožnikov in carinskih uradnikov, med dvema mejnima kolonama. Po obredu je mlada ga. Delespeauxova, ki je postala po njem francoska državljanica, smela stopiti preko meje in slediti svojemu mlademu možu.

Orel napadel moža
Poseben doživljaj je imel neki kmet iz Val Sesie v Italiji, ki je na nekem pobočju kosil deteljo. Nenadno ga je napadel velik orel in ga

Ozrla se je proti Aleksejevi pristavi. Na dvorišču je zagledala veliko mlatilnico in parno lokomobil.

Spomnila se je, da je v težkih časih često šla k Andrejevim. Tam so jo vedno prijazno sprejeli. Dobra Karina namreč ni pozabila, da bi Nataša postala njena snaha, če se starejši sin Klavs ne bi bil izgubil. Obe je vezala žalostna preteklost: mati žaluje za sinom, Nataša za ženinom.

Nataša se je v tem trenutku jasno zavedla, kaj bo storila. Šla bo h Karini in ji bo potožila svoje gorje. Pri dobri starki bo našla uteho, moč, da bo potem tudi doma mogla sporočiti žalostno vest, da so Dnjestrovci valovi pokopali truplo tistega, ki ga vsi ljubijo.

5.

Karanzin je, kakor vsak popoldan, od petnajstih do sedemnajstih odprl »sovjetsko skladišče«, ki mu ga je šubin izročil v upravljanje.

Ta državna ustanova je nameščena v veliki sobi bivše gostilne. Taka skladišča so obstojala po vaseh, trgih in mestih, ker se v Rusiji razen »sovjeta« nihče ne sme baviti s trgovino.

Vonj v dimu sušenega mesa, sušene ribe, loja, petroleja, ves smrad trgovine z gnilo robo, je dušil kupca, ko je odprl vrata.

Toda ta smrad ni ustvil kupca na pragu, ker je že-

Skrbite malo bolj za svoje zobe, odpravite nevarni zobni kamen!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

vremenska postaja v Mariboru obstoja. Že 14. februarja je padel toplomer zjutraj na 18 stopinj Celzija pod ničlo, zvečer na pa 20 stopinj. Na dan 15. februarja je pa padel toplomer zjutraj na 28,3 stopinj Celzija pod ničlo. Prav tako kot v Mariboru, je bilo ta dan izredno mrzlo tudi po drugih krajih Slovenije in države. Tako je n. pr. v Celju kazal toplomer —28 stopinj, v Savinjski dolini pa —29 do 30 stopinj, na letališču v Ljubljani 28 stopinj, prav tako v Horjulu pri Vrhniku. Hud mraz je bil tega dne tudi po vsem Primorju. V Omišlju v Dalmaciji je toplomer kazal —9 stopinj, na Rabu —7, v Šibeniku —5, v Zagrebu in Sarajevu —14, v Beogradu —11 in v Novem Sadu —13 stopinj Celzija.

Število volilcev v Mariboru. Mestni popisovalni urad je končal zadnje dni svoje delo in ugotovil, da ima Maribor 10.108 volilcev in 94 več kakor lansko leto.

Motorizacija mariborske pošte. Za poštno službo dobi Maribor s 1. aprilom tri nove avtomobile, ki bodo imeli svojo garažo poleg kolodvorske pošte. Motorizirani poštni prevoz bo veljal letno 120.000 din.

Domačija blagopokojnega prelata g. dr. Franca Kovačiča dobi spominsko ploščo. Ob obletnici smrti rajnega prelata g. dr. Franca Kovačiča, 19. marca, se bo osnoval odbor iz predstavnikov vseh organizacij, v katerih je pokojnik v svojem življenju deloval. Ta odbor bo oskrbel v najkrajšem času tolikanj zaslužnemu slovenskemu zgodovinarju, pisatelju ter kulturnemu delavcu spominsko ploščo na domačijo rajnega v Veržeju.

Podjetni in napredni murskopoljski sadjarji. Murskopoljska Sadjarska in vrtnarska podružnica, ki šteje 40 članov, je zborovala zadnje dni v šoli v Križevcih. Ob tej priliki

je bil izvoljen nov odbor, ki bo zgradil v najkrajšem času skupno s kmetijsko zadrugo vzorno sadno sušilnico.

Dohodki, izdatki in dela okrajnega cestnega odbora v Ormožu. Okrajni cestni odbor v Ormožu je zadnje dni odobril proračun za leto 1940./41. Izdatki in dohodki so predvideni na 490.188 din. Banovina bo prispevala za kritje izdatkov 296.585 din, železniška uprava 1000 din in razni drugi dohodki bodo dosegli 6500 din. Primanjkljaj 186.103 din bo krit z 20% cestno doklado. Ormoški cestni odbor oskrbuje 66 km banovinskih, 1 km dovoznih in 34 km subvencioniranih cest. Odbor si je napravil tudi načrt za bodoča cestna dela in določil za vzdrževanje podpiranih cest 65.000 din in prispeval bo h gradnji občinskih cest Svetinje—Jeruzalem in Središče—Šalovci—Krčevina ter za gradbo mosta v Tibolcih čez Pesnico 34.000 din.

Vprašanje našega sezonskega delavstva že v ospredju. V Slovenski Krajini in Medjimurju se je mudil zadnje dni zastopnik Francije, ki je sporazumno z našo oblastjo nabiral delavce za sezonsko delo v Franciji. Doslej so se prijavilo okoli 15.000 delavcev iz Prekmurja in Medjimurja za Francijo. Ako bo letos našemu sezonskemu delavstvu odprta tudi pot v Nemčijo, računajo število delavstva za sezonsko delo iz Slovenske Krajine in Medjimurja na 30.000.

Zadružni tečaj v Ormožu. V Ormožu se je vršil od 13. do 15. februarja tridnevni zadružni tečaj, ki ga je priredil Okrajni kmetijski odbor v Ptujju ob sodelovanju Zadružne zveze v Ljubljani. Tečaj se je vršil v telovadnici meščanske šole ter se ga je udeleževalo do 60 tečajnikov, po večini kmečkih fantov in mož, precej pa tudi inteligentov, zlasti učite-

lovec zahteval hrano in vsakdo je raje imel pokvarjeno blago ko nič. Ta popoldan jih je prišlo kakih trideset z živežnimi boni v rokah. Vsak je hotel kupiti reči, ki so mu bile najbolj potrebne.

Na nesrečo to sovjetsko skladišče, po zgledu drugih vaških sovjetskih skladišč, nima robe, ki jo ljudje potrebujejo. Mestna skladišča so bolj založena. V njih človek v splošnem najde vse življenjske potrebščine. V mestih pač stanujejo bolj odlični ljudje, to so »sodrug« delavci in tem se sovjetska uprava ne sme zameriti.

Kmetiskemu ljudstvu nihče ne posveča skrbi. Kmetje lahko prenašajo glad. V Moskvi, Odesi in drugih mestih so na razpolago vsa vojaška sredstva za krotitev kmetiskih množic. Tu in tam so v prvih letih nastali upori, a sovjetska vojska jih je takoj v krvi zadušila.

Karanzinova upraviteljska služba ni bila brezskrbna. Dan za dnem je moral gledati nezadovoljne obraze kmetov, ki so bili razkačeni, ker so videli, da jih sovjetske oblasti, za katere delajo ko sužnji, varajo. Te oblasti jim dajejo za deseturno težko delo živežne bone, s katerimi ne morejo prehraniti ne sebe, ne svojih družin, ker za nje ne dobijo ne jedil, ne obleke, ne drv, ne petroleja in drugih življenjskih potreb. Kar so tu in tam dobili, je bilo neporabno; jedi so bile pokvarjene, obleka preperela. Samo sovjetski izvoljenci so bili rdečelični in dobro oblečeni, a to je ubogo kmečko rajo še bolj dražilo.

ljov. Na tečaju so predavali gg.: dr. Basaj o ustroju in delovanju rarnih vrst zadrug; dr. Čelarin o zadrugnem pravu; revizor Tyrš o zadrugnem knjigovodstvu ter Račanovič in Munda o blagovnih zadrugah. Tečaj je v vsakem oziru najboljše uspel ter je opravičeno upanje, da bo prinesel večjo delavnost v zadrugništvo ormoškega okraja. — V Ptujju je že lani priredil Okrajni kmetijski odbor enak tečaj za ptujski del okraja. — Tečajniki se tem potom Okrajnemu kmetijskemu odboru, Zadrugni zvezi, predavateljem in vsem, ki so k tečaju pripomogli, najlepše zahvaljujejo za njih žrtve in trud.

Koliko je zdravnikov v Sloveniji? Na občnem zboru Zdravniške zbornice je bilo sporočeno, da je v Sloveniji 624 zdravnikov. Večina teh zdravnikov stanuje po mestih, trgih in industrijskih krajih, kjer so zaposleni v bolnišnicah ali pa pri raznih bolniških blagajnah in podobnih ustanovah. Na vasi pa je občutno pomanjkanje zdravnikov. Je sicer res, da vsled slabšega gospodarskega stanja podeželskega ljudstva pada zaslužek zdravniških ordinacij, toda možnost gospodarskega obstoja za zdravnika v vasi je vendar dana.

Požari

Dne 16. februarja okoli sedmih zjutraj je izbruhnil ogenj v Mariboru na Koroški cesti 21 in je zajel delavnico mizarkega mojstra Karla Poppa. Ogenj je uničil ostreže, veliko zalogo desk, precej mizarkega materiala in že izgotovljenega pohištva. Škoda znaša 100.000 din. Gasilci so preprečili, da se ni razmahnila požarna nesreča na ves stari del mesta ob Vodnikovem trgu.

V skladišču tvornice za svilo »Atamca« v Koškah pri Mariboru je izbruhnil ogenj, katerega so kmalu udušili in znaša škoda le 5000 din.

V Hrazevskem vrhu pri Gornji Radgoni je zajel ogenj s tako naglico stanovanjsko hišo posestnika Jakoba Jurkoviča, da so si rešili domači komaj golo življenje. Hišni gospodar Jurkovič se je pri gašenju hudo opeknel po obrazu.

V Račah pri Pragerskem je zgorela v najhujši zimi domačija posestniku Francu Plečku.

V Novi vasi pri Celju je zgorelo ostreže Medvedove hiše in znaša škoda 30.000 din.

V Kosazah pri Petrovčah je v noči vpepeli ogenj gospodarsko poslopje celjskega trgovca in gostinčarja Josipa Plavca, ki je oškodovan za 80.000 din. Radi tega požara so zaprli 60 letnega Plavčevega hlapca Roka Leder, ki je priznal, da je zagrabil požig iz maščovanja, ker je bil odalovljen iz službe pri Plavcu.

Kovančnico za ponarejanje desetdinarskih novcev so odkrili. Na podlagi obvestila mariborske policije so odkrili orožniki na Pragerskem kovančnico za ponarejanje desetdinarskih kovancev.

Karanzin je bil v službi strog, brezčuten, ker se je ravnal po šubinovem zgledu, drugače pa je bil veselega značaja.

Ljudje so šubina sovražili, njemu pa so se smejali.

V tem trenutku je bil zaposlen s postavnim kmetom kuštravih las in kosmatega obraza. Kar je imel na sebi, je bolj bilo podobno cunjam ko obleki. Karanzinu je mogle pod nos kup bonov in je hotel za nje imeti ovčji kožuh, kakšne nosijo ruski kmetje. Toda v sovjetskem skladišču ni bilo nobenega kožuha. Mož je bil trmast in je na vsak način hotel imeti kožuh. Karanzinu je kazal cunje, ki so ga pokrivalo in mu dopovedoval, da mu je kožuh na vsak način potreben. Može in žene so poslušali njegovo jadikovanje in so tudi sami začeli mrmrati.

Slični prizori so se vsak dan ponavljali Karanzin se jim je že privadil in je vedno našel kak način, da se je izmazal.

Tudi ta dan je poskusil srečo. Nekaj časa je mirno poslušal kmeta, potem pa je z najljubeznivejšim glasom, ki ga je zmogel, rekel:

»Poslušaj, Sergij Ivanovič, zakaj hočeš po vsej sili kupiti kožuh? Meni se zdi, da je tvoj še zelo dober... Poglejte, tovariši, ali nimam prav?«

Ljudje so se zasmejali. Vsi so pogledali kmetov oguljeni kožuh, nekateri so celo šale brili iz njega.

Zaplenili so 17 potvorb in zaprli dva brata, od katerih je eden kovač, drugi ključavničar, in še dva druga, katere sta osumljena soudeležbe.

Razbojnik ustrelil orožnika in pobegnil. V začetku minulega tedna je na Sp. Hudinji pri Celju na večer od orožnikov zasledovani razbojnik Josip Hace ustrelil orožniškega podnarednika Janeza Medena in je nato pobegnil. Uspelo mu je, da se je prve dni po zločinu srečno izmikal z največjo drznostjo orožnikom, katere so podpirali pri zasledovanju kmečki fantje. Tolovaj se klati ter skriva po raznih krajih Savinjske doline, ki že komaj čaka, da bi se znebila tolovajske more, ki ogroža že dalje časa varnost in imetje poštenih Šavinjčanov. Smrtna žrtev razbojniške krogle podnarednik Janez Meden je bil pokopan pri Sv. Juriju ob Taboru, kjer je do-

ma njegova nevesta. Meden je bil star 32 let, bil je zaveden Slovenec ter prepričan katoličan. Skozi okno ustreljen iz maščevanja. V Stahovici pri Kamniku je neznanec zvečer skozi okno oddal na v pisarni sedečega mladega trgovca Franca Prodnika tri strele. Tretji strel je zadel žrtev naravnost v srce. Oblast preiskuje zavraten zločin, katerega je rodila po mnenju občinstva maščevalnost.

Preoblna pijača — vzrok smrti. Franc škedi iz Zarigelca nad Poljanami pri Dol. Toplicah se je podal v zidanico. Na povratku iz kleti je obležal v snegu, iz katerega so ga pobrali domačini ter so ga zanesli v bližnjo šupo in pokrili z listjem. Kljub temu, da je bil pokrit z listjem, je zmrznil in so ga našli drugo jutro mrtvega.

Posvetu

Novi vlada na Bolgarskem. Kakor smo poročali, je dr. Kiosevanova bolgarska vlada pred kratkim zaključila parlamentarne volitve in dobila ogromno večino. Kljub sijajni volitveni zmagi pa je dr. Kiosevanov 15. februarja odstopil z vsemi člani vlade. Kralj Boris je odstop sprejel in je poveril sestavo nove vlade dosedanjemu prosvetnemu ministru dr. Bogdanu Filovu, ki je po poklicu profesor, je nepolitična osebnost in je bil šele prvič minister, a je zaupnik krone. Za odstop prejšnje vlade so bili merodajni na najvišjem mestu zunanje politični vzroki. Vlada dr. Kiosevanova je bila preveč naklonjena sovjetski Rusiji. Dovoljevala je po Bolgariji nemoteno sovjetsko propagando in se je v zadnjih dneh celo govorilo, da vlada ni nenaklonjena ustanovitvi sovjetskih oporišč na obali Črnega morja. V novi Filovi vladi je zunanji minister dosedanji beogradskega poslanik dr. Ivan Popov. To je dokaz, da se bodo odnosi Bolgarije do Jugoslavije še poglobili. Notranji minister je dosedanji prometni minister Gabrovski in na njegovo mesto je postavljen dosedanji poštni minister dr. Ivan Goranov. Ostali ministri so obdržali svoja mesta. Kiosevanova v novi vladi ni več, ampak odide za poslanika v Rim.

Vedno večji odpor proti sovjetski Rusiji na Baltiku. Lansko jesen po zasedbi Poljske so pristale baltiške države Litva, Estonka in Letonska na vse sovjetske zahteve iz praznega strahu pred namišljeno močjo rdeče vojske. Vse baltiške države, izzemši Finsko, so odstopile sovjetskom vojaško važne kraje na kopnem za letališča, ob morskih obalah in na otokih pa za pomorska oporišča. Ko je estonsko in letonsko prebivalstvo videlo na lastne oči, kako slabo opremljena je rdeča armada, kako nezadorna je njena udarna sila

in ko so to spoznanje potrdili še sovjetski porazi na Finskem, sta se ta dva baltiška naroda sedaj odločno uprla nadaljnjemu sovjetskemu pritisku, da bi nudila sovjetskom podporo v vojni proti Finski in zahtevata od svojih voditeljev, da ju rešijo boljševoškega jarma. Letonski ministrski predsednik Ulmanis je že sporočil Letoncem po radiju, da morajo biti pripravljeni na največje žrtve v najkrajšem času. Letonci si naj pripravijo toliko živežnih zalog, da bodo preskrbljeni za eno leto s kruhom in drugim nujnim živežem. Letonski vrhovni poveljnik general Berkis je obiskal zadnje dni estonskega vrhovnega poveljnika generala Lajdonerja. Posveti obeh poveljnikov veljajo tesnejšemu obrambnemu sodelovanju med Estonsko in Letonsko.

Prišli smo se bojevat — ne plesat. Ko so meseca januarja dospeli čete iz Kanade (v Severni Ameriki) v London, so se tamošnji ženski krogi razveselili, češ, dospeli so izborni plesalci, s katerimi se bomo v teh težkih časih pozabavale. Napovedana je bila velika plesna prireditve, vse vstopnice so bile razprodane, ženske so jih plačale po dolarju. Račune plesa željnih žensk pa je prekrizal poveljnik kanadskih čet. Izjavil je: »Mi smo prišli iz Amerike v Evropo, ne da plešemo, marveč da se vojskujemo.«

Krivoverci se vračajo. Niso to samo maloštevilni poedinci, marveč številnejše množice. Pozorišče tega razveseljivega pojava ni Evropa, ki ima dovolj krivovercev zlasti v Nemčiji, marveč Azija. Gre za tisti del Azije, ki je pod vrhovno oblastjo Anglije, za Prednjo Indijo. Na južnozpadni obali (imenovani Malabarski obali) prebiva preko milijon kristjanov, ki se smatrajo za potomce tistih kristjanov, ki jih je v Indiji spreobrnil sveti

Igra je bila dobljena. Kmet je utihnil s svojo zahtevo.

»Poslušaj, Sergij,« je nadaljeval Karanzin. »Če bi jaz bil na tvojem mestu, bi se požvižgal na kožuh in bi raje kupil dve kili posušenega mesa. Dobra juha je več vredna ko nov kožuh.«

Kmet se je dal pregovoriti. Vrgel je bone na pult in kupil dve kili suhega, v prah stolčenega, smrdljivega mesa. Nato je odšel med smehom in šalami prisotnih.

Po Sergijevem odhodu se je Karanzin obrnil na ljudi, ki so se prej za trenutek zasmejali.

»Tovariši, vi ste priče, da v sovjetski Rusiji ni samo joka, kakor pripovedujejo kapitalistični novinarji tujih držav. Prej ste se vsi od srca smejali. Le smejte se; smeh pomlajuje in daljša življenje!«

K pultu je stopila neka žena.

»S čim ti smem postreči, Marija Starova?« je smehljaje vprašal Karanzin.

»Krompir bi rada imela.«

»Krompir?« je začudeno vzkliknil prevejanec. »Ali ne veš, da stane kilogram krompirja petdeset kopejk?«

»Vkljub temu mi ga daj! Otroci so lačni in samo z juho jih ne morem nasititi.«

»Marija Starova, nimam srea, da bi prodal krompir po petdeset kopejk,« se je kar zvijal od navidezne prijaznosti boljševoški lisjak.

(Dalje sledi)

začel obdelavati s klijunom in kremplji. Po srdlitem boju je kmetu uspelo, da je pograbil sekuro in potem, ko je bil že resno ranjen po rokah in glavi, je utegnil svojega krilatega nasprotnika ubiti. Orel je tehtal pet kilogramov.

*

MIŠ z leseno ного Ameriški kirurg Walter Campen se ponaša, da je imetnik edine miši z leseno ного. Prod nekoliko meseci se mu je miš ujela v past. Gledala ga je s takšnimi očmi, da ji je podaril življenje. Ker ji je bila past zdrobila eno ного, ji je kot kirurg napravil novo ного iz trdega lesa. Miš z leseno ного je sedaj neločljiva tovarišica sočutnega kirurga.

*